

Any XVII

Barcelona 6 Octubre de 1904

Graciosa, hermosa, divina,
 reputada serpentina
 qu' es més lleugera que 'l vent,
 diu ab sa mirada fina

De dijous á dijous

Al últim s' han acabat las festas ab més bon temps que s' havían comensat.

Ben cert qu' hem tingut sort.

Hem pogut veure guarnida la plassa de Catalunya, montat lo catafalch y resplandents de flamas, pebeters y teyeras, omplint l' espay de fum y llençant calor en son entorn.

Els gegants dels caps, ab abrigalls d' estoras y 'ls tapissos de guárdarropia, tot en conjunt ho hem trovat digne d' una festa-major de vila, ... mes no responen als fums d' una capital com volèm ser.

¡Què s'hi farà, hem de pendrer paciència y aguantar lo xáfech!

L' aristocrática festa del *Coso Blanco* que 'ns ha importat forastera l'Aurigemma, ha resultat esquifida y migrada, com tot lo que s' organisa sota particulars miras y lluhiments personals, que mancat de la popularitat y sens lo grandios del concurs del poble, compareix esllangint y pobrissó malgrat els esforços dels iniciadors.

També es ben cert qu' aquets empenyos, son més propis d' artistas de roba blanca; per aixó aconsellariám al autor, que altre cop que fasi semblanta festa... vulgui ferhi compareixer las senyoras ensenyant enagus blanchs y armilla, si no hi volen anar ab calsas de llassos.

Si ho mira y busca ben bé, ja 'n trobará que 'l farán quedar bé.

* * *

Un dels números del ditxós programa, qu' havia interessat més als elements populars, fou la cavalgada de la música, organisa com deyan pe 'l «Niu Guerrer.»

Aquesta Societat, qu' altres cops havia mostrat capacitats y gust artístich en sos festas, sempre sostingudas per l' aura popular, ha mostrat en aquest cas que no hi havia entés pilota.

L' organisaó va mancar per complert lo darrer diumenge; 'l públich se va aburrir d' esperar p' els carrers y mes que fossin las deu del vespre l' hora avisada per sortir la professó, lo cert es que van sortir á las doze de la nit... que malgrat els carrils del tranvía no 's podían arrossegar 'ls carros... que tot va anar malament... que primer se va cremar un carro... després se'n va ensorrar un altre, trencantse una roda y succehí tal munió de desgracias, qu' aquella mena d' enterro d' en Carnestoltas, sols á glops y espentas pogué aná tirant en devant, ab tals fatichs que ni vá arribar á puesto á las cinch de la matinada, deixant aborrit á tothom.

Aquestas cosas s' han de fer bé, ó s' han de deixar correr

Altremet, 'ls artistas encarregats del guarniment dels carros-matos, tampoch van fer res mes que sortirse del pas, com qui fa una feyna per acavar com més aviat millor.

No 's va trovar cap idea original y nova; no 's vegé cap acudit d' aquells qu' 's quedan clavats; res més que grans vulgaritats, tratjes y comparseria de

teatro... dels Cacahuets, sens art de cap mena, ni distinció en lo vestir... ni tal aca ni barraca.

Pot doldrens de bona fe, no poguer alabar la mascarada del diumenge com anavam ben disposats á ferho... ¡quin greu! Potser si l' organisaó hagués pogut correspondrer... si 'ls carros haguesin correut be y 'ls haguessin pogut veure.. 'ns fem l' ilusió qu' ens hagués agradat.

Bon acabament.

Al menos, hagués plogut.

¡Neptuno! ¿per quan guardas las ayguas?

Merceneta, ¿qué dorms?

* * *

Capgirant el cervell, fermentavan dins lo cráni ideas extraordinarias, com si acabessim de llegir extravagancias d' Edgart Pöe ó be d' en Teófil Gautier.

Mes no era res d' aixó...

Bullía el cap, ¡ben cert! mes de resultas d' haver llegit descripcions «espatarrants» de lo qu' havíam de veure com fi de festas; bullían 'ls peus del cansament que teníam atrapat corrent de la Ceca á la Meca per veure «'ls guerrers» y 'ns bullía 'l ventrell de resultas d' haver fumat un puro de mitxal... tan dolent com tot lo tabaco que ven l' Arrendataria 'ls días de festa.

Tant de patje descolorit... aquells romans y grechs, jugant á la morra ab 'ls pagesos... fugitius cad' ascú de la seva colla y abandonant la música francesa, italiana... 'l pobre Clavè, en esquifida apotheosis, tot piegat ens feu veurer visions, sens dupte molt llunyanas de la realitat.

L' incendi del carro representant la música alemanya, s' ens antoixá com avís vingut dels alts espays que tatxonan mils d' estrelles prevenint als mortals que per terra arrosegan, lo simbólich significat del auto de fé, en que 's va torrar l' efigie de Wagner.

* * *

En tals embulls, la perfidiosa borratxera 'ns mostrá 'l pervindre que se li espera á la música aquí Barcelona... quin carro tindrà de recular si s' empenya, ficant tossuda la banya al forat, en enlayrar tant sols la música alemanya en lo temple del art, quina fi no podrán deturar, si á son costat no hi campan las escolas francesa é italiana. ab l' estol de tiples y tenors qu' han fet l' encant y las delicias dels «gourmets» que ja arriban ben aprop de las tres creus.

* * *

Ab tals pesadillas, anavam á retiro mústichs, pansits y ala-cayguts y sens temps per aixugarnos las lleganyas dels ulls, engipona aquestas ratllas, fetas tan depressa que claman perdó dels llegidors... per aquest desdixat... réprobo musical que 'ls demana perdó.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA

Ja s' ha acabat el festám;
ja está bremada la *vinya*
de la Rambla que ha donat
molt *such* á la comitiva
de Comissions especials
que—aquí arronsa y aquí estira—
haurán omplert el celler
de las gangas aquets días
per tenir *mam* tot l' hivern...
y xarrica que xarrica
aguantantse fins l' alé
per fer tragos dels que filan
fins á buydá 'l petricó
que 'ls fan, quan no 'ls-en fan *mitja*:
Ja está llest el funeral
de cos present qu' ab magnífica
pompa y gran solemnitat
s' ha celebrat *dies illa*
dies iræ p' el descans
de la nostra Industria víctima
dels impostos y tributs
que incesantment martiritzan
á la Mare Patria qu' es
tractada com una *tia*
ó madrastra qualsevol
d' aquellas que s' abominan.
¡De Catalunya al bell mitj
de la Plassa repós tinga,
y si Deu la ha perdonat
á l' Industria, qu' al Cel siga!
Tot aquell forasterám
que nostres passeigs omplía,
ab la quá s' ha entornat
entre camas á sas vilas,
á sos pobles, á sos camps,
ó á sa barraca ó masía;
comentant al modo seu
y d' una manera típica
las festas de la Mercé
que 's creyan ser més lluhidas
si tots 'ls barcelonins
estessim més de *barrila*
com está l' Ajuntament
que s' ha emportat la gran vida
Ja ha fet son curs desgraciat

la cabalgata tan trista,
puig de la Música sent
no va estar pas per *musicas*
allá al Passeig de Colón
que va tornarse anarquista
explotant per tots indrets
com si volgués fernos víctimas
á nosaltres, 'ls badochs,
que desde las 8 y mitja
ja estavam arrengrerats
devant la Capitanía
igual que cayguts d' un *Niu*
de mussols ¡malehitsiga!
(lo qual no feya —ben cert—
pas gens de *Guerrer*, ni mica).

Ja tampoch d' aquell *Cos blanch*
ne queda ja ni resquicias,
ni la hetxura solzament,
ni 'l color del qu' emblanquina;
no més queda 'n Francisquet
que, á dir vritat neta y llisa,
per' dar *latas* á preu car
com hi ha Deu 'n sab la *prima*.

Desguarnidas ja han quedat
—aquellas gabias—tranvias
tant provehidas de vert
com si fós l' alegoria
de lo animals que tots som
(y jo també) 'ls que utilisan
aqueixa locomoció
'hónt hi ha pena de la vida
al pujar, com al baixar,
perqué tots aquets que 'ls guían
quan han de frená y parar
rondinan y s' enrabian
com si 'ns portessin de franch
allá 'hónt la obligació 'ns crida.

Aquell paraygua famós
qu' era sols la sinonimia
de la pluja, donchs,—malgrat
ben fundadas profecías—
(salvant aquell xáfeh fort
de la nit del primer dia),
s' ha aguantat ben sech, extés,
ab sas colossals barnillas;

ha fet talment un paper
ben ridicol aquets dias,
ja que per res ha servit
ab sa popa gegantina.

Dels poch carrers decorats
d' una manera raquitica,
solzament han despuntat
lo carrer de la Petxina
que cad' any s' ha distingit
sens pretensions grans ni xicas,
(com si 'l seu nom especial
convidés á l' alegria),
y mitj carrer d' en Gignás
qu' ab fanalets ¡una pila!
—imitant 'ls de carrer
—qu' ab prou feynas iluminan—
quedá convertit mol bé
en Barcelona petita
ab la seva Font del Gat
y 'l seu Montjuich de fira.
(Del de Fernando no val
la pena de parlarn' mica,
puig semblava iluminat
ab vasets d' oli y benzina
y ab guirnaldas, á tall de
volerhi fer la sortija).
De las festas d' aquest any
sols n' ha quedat la malicia
dels que tenim ¡ay! parents,
que ab una dotzena y mitja
d' ous covats y un conillet,
un formatje y quatre figas,
passan vuyt dias ó deu
entremitj de la familia
(pagant—per exemple—jo)
dihent cosas que fan riure
y arrossegantlos per tot
pera fernos la Santíssima,
creguts ells qu' aquí fermém
els gossos ab llonganissas.

De las festas n' ha quedat
sols un gran dolor d' hermilla...
(Y no parlo pas per mi
perque duch garibaldina).

PEPET DEL CARRIL

Cosas y cassos

Tothóm díu que progressém
y qu' aném sempre endevant,
á pesar d' aixó, no obstant
si cau algú 'ns en burlém.

Si feyna vas á buscár
vestéixte ab ta mellor roba
y no digas pas que ets pobre
sino, ningú te 'n dará.

Si escrius y passas fatichs
no 't surti aixó may dels llabis
puig, avuy se creu que sabis
sols ho son els que son ríchs.

S' ensenya en totas las terras
que tan els xichs com els grans
s' han d' estimar com germans
¡¡y .. 's fán guerras!!

Que en lo mon tots som iguals
diuhen avuy els encesos

y no obstant els animals
anomenan principals
als Burgesos.

Que de tot cor m' estimava
deya una noya senzilla,
y quan d' amor me parlava
inconsciént me registrava
la butxaca de l' hermilla.

JOSEPH V. ORTONOBES

Espicosadas

En lo café

— Si no fossis filla del amo, no hi vindria més á n' aquet café Desde que no us fan la competencia las tabernas, tot ho teniu dolent. Fins la teva mare ha posat més mal geni.

En la taberna

— Aprofitat avuy, Manela; que demá es *descanso dominical*, y jo estich renyit ab tots los cafeters de Barcelona.

La despedida

— ¡L' última campanada de las doce y la darrera copa! ¡Hasta 'l dilluns, Manela!

Aficionats al mam

—¿Que no traballas ara, Nasi?
—Si, noya; per culpa d' en Maura estich fent
provissió d' alcohol.

Del temps antich

A Lladrilandia, petita ciutat qu' hi havia més enllà de Vacarissas vint anys antes de la vinguda de Jesucrist, tenían un arcalde (en aquell temps ja estava extesa aquesta plaga) ab una reputació universal com á hisendista.

Las qüestions econòmiques eran lo seu fort. Aquella notabilitat confeccionava uns pressupostos ab la mateixa facilitat que 'n Gonzalez Rotvos suspén un *meeting*.

L' Ajuntament de Lladrilandia, preocupat per la falta de fonsos (qu' es l' única preocupació qu' han tingut en tot temps los Ajuntaments) se veyá en la impossibilitat d' efectuar certas milloras que l' estat indecent de molts carrers feya imprescindibles.

Pero vingué un dia en que tots los concejals quedaren ab un pam de Sanchez Toca (un nas á qui han fet ministre á falta de cosa millor) devant la noticia de que l' arcalde s' havia compromés á redactar uns pressupostos que permeterían fer las reformas que la ciutat necessitava.

Donada la fama de que gosava 'l batlle, tothom esperá ab impaciencia la seva obra ab la següritat de poguer admirar una maravella.

Y efectivament, ho fou. Aquell Necker ab miniatura, després de molt calcular trová la manera de fer las milloras... carregant una mica més els pagos.

Als pobres vehins de Lladrilandia los feu aixó tan poca gracia, com á mí los excessos periodístichs d' en Baró. Per primera vegada posaren en dupte las facultats hisendístichs de son arcalde.

S' armá una sarracina de mil diables. Tothom cridava, tothom protestava y ningú estava disposat á afluixar la mosca...

Los que més se distingiren per la energia de sa protesta, foren los venedors de la plassa-mercat. Hi hagué marmanyera que no 's contentava ab menos qu' ab tallar el cap al arcalde.

Los més decidits convocaren una reunió... que pogué celebrarse gracias á que en aquell temps no governava en Maura ni existía encare l' actual governador de Barcelona.

Tots los concurrents á la reunió, varen despatxarse á son gust, desbarrant á tort y á dret, com presentint qu' algún día lo Congrés espanyol ho faría pitjor qu' ells.

Després de molt discutir acordaren pagar el nou impost... ab la condició d' augmentar de preu tots els articles á qual venda 's dedicavan.

Pero aquet acort tingué un vot en contra.

Una venedora de raves, que no estava conforme ab que 'ls compradors paguessin los plats trencats, digué qu' ella no apujaría el género, y en quant á pagar el nou recárrech... ¡raves fregits!

Aixó promogué un escándol de trenta mil Nozaladas. A no ser la energia del president, hauría semblat el final d' una romería.

Al endemà, al anar á plassa, las vehinas de Lladrilandia quedaren desagradablement sorpresas ab la variació de preus.

Lo que avants haurían pogut comprar per tres pessetas, llavoras no ho podían adquirir per menos de cinch, y aixó per aquella pobre gent era tan des-

agradable com per nosaltres l' actual govern, concordats inclusive.

Sols la venedora de raves continuá ab los preus antichs y, com es natural, en poch's minuts tingué despatxada tota la mercancia.

Veyent los restants venedors y venedoras del mateix article que aquella competencia mermava son negoci atentant á lo més sagrat de sa butxaca, determinaren pendrer un acort radical que posés fi á tal estat de cosas.

Varen reunir-se en una barraca destinada á la venda de melóns y 'l que presidía l' assamblea invitá als concurrents á qu' exposessin son parer.

—Jo opino—digué una marmanyera més lletja que la política d' en Romero Robledo—que lo millor será anar cada dia al puesto d' aquesta desvergonyida...

—¡Demano que no s' insulti á ningú!—cridá un venedor que tenía mitj grau de tísich y un ull de vidre.—Lo més prudent en aquest cas será obrar ab tota prudencia...

—¡Aqui no hi ha prudencia que hi valgui!—interrompí una rossa que tenía un bigoti com el raspall d' un llimpia-botas.—Lo que s' ha de fer es agafar á la culpable y arrencarli 'l monyo d' una esgarripada.

—¡Protesto!—xillá 'l qu' actuava de secretari.—Aixó es atentatori á la integritat personal, y la dona de que 's tracta, encare que siga molt animal, es tan persona com nosaltres...

—¡Mentida!—contestaren á coro la majoria dels concurrents.

—¡Que baile!—anyadiren los més tranquils.

Lo President, qu' havia perdut la nit y no podía sustráurers á la influencia de la son, va despertarse sobressaltat logrant apaciguar els ánimos y restablir la calma.

—Jo—va dirlos—convensut com estich de que á vosaltres no os ha cridat Deu p' el camí parlamentari, que quant més enrahoneu menos os deixeu entendre, os demano qu' em feu lo favor d' ascoltar, aquilatar, sospesar, estudiar y votar la proposició que vaig á fer:

S' ha de redactar un document que firmarém tots los concurrents, ahont constará que no estém conformes ab la conducta d' aquesta venedora y que, per lo tant, procedeix pèndrerli el puesto y negarli lo permis per vendre en lo sucesiu. Aquest document será presentat á la superioritat fentli present que, de no accedir á lo que demaném, ningú de nosaltres respón de las conseqüencias...

—¡Muy bien!

—¡Aprobado!

—¿Y ab quin carácter nos hi presentarém á la superioritat?—s' atreví á preguntar el que feya de Secretari.

—Ab lo carácter de *Tribunal d' honor*—respongué lo President fregantse 'ls ulls.

Y redactaren lo missatge que fou immediatament enviat á son destino.

La superioritat, ab l' esperit justicier que la distingía, va fallar de conformitat ab la demanda dels solicitants, á la venedora li fou negat lo puesto que tenía, privantli de guanyarse la vida y... diuhen 'ls erudits que d' aquella feta quedaren instituïts los *Tribunals d' honor*.

BALDOMERO BONET

¡Més racció de Cel!

¡Sorpresos infraganti!

Ssentir la veu que 'm cridava
y quedá gelat . ¡fou hù!
¡Es ella, n' estich segú!
¡y jo á n' aquí l' olvidava!

¡Jo á n' aquí fent mil tabolas
entre mitj de las faldillas
y d' aquellas pantorrillas,
y d' aquellas castanyolas,
olvidava mon amor
qu' es per cert fruit exquisit
com l' home desagrahit
olvida sempre un favor.

—¿No 'm sents? —No 'm sents?

Altra volta
la seva veu dolça y pura;
¿Mes, hont ets, bella criatura?
Potsé á mori está resolta.

¿Ahont vaig? ¿Hont ets?—Eixa
s' ou lluny ¡la deixí adormida! (veu
¡y eixa hermosa veu que 'm crida
me sembla la veu de Deu.

¡Tinch remordiments! ¡Tinch pó!
¡Al Sol, tot sol m' han deixat,
y tinch ja el cor tan gelat
que ni al Sol sento caló!

¡Perdut ja, sens las tasqueras
coneixer d' aquell país,
considerantme infelis;
confós de totas maneras,
vaig exclamar: *Soch aquí,*
puig tens més Poder que jo,
vina, dónam ton perdó
qu' en tos brassos vull mori.

Si, amor meu, mon fat ho vol
¿Quin plaher cab ja mes gran,
que mori anante mirant
al bell mitx del cor del Sol?

¡Si la llum del Cel finía,
si tot fos nit, ta mirada
tornaría altre vegada
á encendre la llum del día!

No en vá 's diu qu' en un jardí
vas naixer: ¡Era un jorn bell!
¡te feu de pare un Clavell
y de mare un Jesamí!

Per aixó hermosos colors
ton delicat rostre animan!
Per aixó es que tan t' estiman
com á germana las flors.

¡M' ajenollí! ¡vaig plorar!
¡vaig sentí congoixa, fret!
¡y.. diguemho al fi, clá y net:
vaig tenir pó... y... vaig resar.

Sino que no tinch *istil*
ni may he sabut cantá,
ni tinch veu, 'ls canto allá
l' hermós *Spirto gentil*.

Per últim, veyent ma pena,
mon plor y arrepentiment,
s' em presentá de repent
la *efigie* de la Malena.

Es dí *efigie* .. ¡Ella mateixa!
¡No, bonica, . arrobadora!
de mirada encantadora,
com d' aucell qu' al niu fills deixa!

¡Grandíssim!—que fas aquí?
¿No 'm sentías? Jo 't cridava:
y tu que feyas?—Resava:
—¿Perqui resavas?—Per mi.

Al mirarme sol al Sol
sens ton amor...—Calla, calla:
tu 'l que fas com la quitxalla:
plorá si no te quant vol.

¡Váres deixarme adormida!
alli quedí abandonada
pe'l que 'm deya: tu ets ma aymada:
«tu ets la vida de ma vida!

«¡De tu sols la gloria espero!
«¡Ma existencia es ja la teva!»
y veig qu' estás fet un *seva*:
—Malena! . — Si: un embustero.

—«Basta, ja, de tal suplici!»
ó 'm condonas ton perdó
ó 'm tiro sens compassió
daltabaix d' eix precipici.
—¡No! ¡Jamay! ¡Pe 'l cel puríssim!
y al di aixó m' acariciava
dolsament y 'm contemplava
d' un modo... delicadíssim...

—Ja 't perdono: Lo perdó
Jesús me 'l vá aconsellá,
y *ell* també 'm va perdoná
perque aixis perdonés jo.

Aném ja! ¡Fugim d' aquí!
guardas l' anell?—¿No la veus?
¿que has cregut de mi? que 't creus?
¡Ab ella tinch de mori!

Ab ella m' enterrarás:
—No digas aixó criatura
Al cel no hi ha sepultura.
—Dins ton cor me n' hi farás;
que just es que si l' amor
nostre, en vida ha estat puríssim,
trovi un lloch distingidíssim
son perfúm dintre ton cor.

—Aném, cansoné: ¡Platónich!
Avuy 't don per tristesa:
y tanta y tanta bellesa
resulta un plat macarrónich.

Vina; agafat ab mon manto:
¡No 't deixis anar! —¡Cauré!—
—¡Ay fill, y qu' ets cansoné!
—Que tens pó?—Pó, no: m' espanto.

Dom las manetas:—¡Volém!
y efectivament deixárem
lo ardent Sol, y 'ns presentarem
á un Bosch que 'n diuhen: *Bethém*.

¡Tot verdor! ¡Fonts deliciosas!
¡saltants d' aygua! ¡llimoners!
clavells á doijo, rosers,
gardenias, jesamins, rosas.

Pins colossals, rourers bells;
floreas del camp arreu;
dalt de tot la véu de Deu;
sota d' *Ell*, la dels aucells.

Molsa verda, aires fresquets,...
un benestar. . ¡cor qué vols!..
y 'ls marges plens de cargols
y mitj bosch ple de bolets.

¡Tot respira amor! L' aucella
vola detrás de l' aucell,
y la rossa y 'l clavell
festejan á cau d' orella.

Impregnats de tant dols flayre,
y tant sentida poesia,
vam quedá adormits: Lo día
no s' adoná poch ni gayre,
de que estavam abrassats,
més no faltá qui mirava,
y al Cel un *parte* portava
acusantnos de maldats.

MARCELINO SANTIGOSA

(Seguirá)

LA TOMASA

NIU GUERRER
HISTORIA
DE LA
MUSICA

A n' aquella Cabalgata que va encendre 'l Niu Guerrer hi feya falta aqueix carro d' un músich financier.

Y per coroná 'l gran éxit de semblant exhibició podria sortir 'l alcalde tocant sempre 'l violón.

—Jo l' hi asseguro á fé de drapayre, que de tot aixó no 'n puch fer res. Créguim, Pubilla: no paga pas el treball de recullir 'ho.

PRINCIPAL

Pera lo próxim dimecres día 12 del corrent está fixada l' inauguració de la temporada de 1904-05 ab la companyia del Sr. Palencia, á qual frente ja es sabut qu' hi figura sa esposa, l' eminent actriu senyora Tubau.

La companyia que per aquest any, se 'ns promet, es numerosa y notable com pocas vegadas s' ha vist y en son personal hi figuran las notables actrius senyoras Sala, Blanco, Martínez y Estrada y los Srs. García Ortega, Amato, Llano, Mendiguchia, Miralles y Reig.

Com es natural, promet reproduhir sas millors obras del repertori conegut pero 'ns anuncia una serie de produccions novas que donada la reputació de sos autors, es d' esperar que la próxima temporada será fructífera y de bons resultats.

ROMEA

Ab lo personatge «Said» de *Mar y Cel*, ha fet sa segona presentació en aquet teatro lo jove actor senyor Codina y per lo desempenyo que hi ha donat, 'ns ratifiquém un cop més, en la opinió que d' ell donarem en nostra revista passada.

Es lo Sr. Codina, un actor de gran porvenir si vol tenir perseverancia en lo estudi y no s' engreheix ab los aplausos. Si be son *arrojo* ha sigut gran al presentarse en aquest escenari ab lo desempenyo de personatjes que havian creat los notables actors Srs. Bonaplata y Borrás, creyém ab tot que la crítica li ha sigut massa severa y que á pesar dels envejosos, sortirá brillantment de son comés, puig posseheix facultats de verdader artista y ab constant estudi y verdadera comprensió del personatge que interpreti, pot anar molt endevant.

Sabém que la Empresa comprenent aixó mateix, li ha donat ja en estudi varias obras entre ellas *Lo pati blau* que executarà en lo próxim diumenje.

La secció cómica de la casa ha estrenat *¡Ha mort l' oncle!* saynete de Parellada qu' es una refundició y arreglo de la coneguda comedia de Bretón de los Herreros, *¡Muérete y verás!* pero desprovehit per complert de la sátira fina que possehia aquell escriptor.

¡Ha mort l' oncle! es sens dupte la obra més fluixa que ha produhit lo Sr. Parellada (Melitón Gonzalez) y ab justicia lo públich la ha rebut ab molta fredor.

Pera la setmana entrant hi há anunciat l' estreno de la comedia en tres actes de Pous Pagés, *L' endemà de bodas*.

NOVETATS

S' anuncian las últimas representacions de *Els allotjats* per tot lo que resta de setmana, no habentse

mostrat cansanci en lo públich ab tot y portar ja 68 representacions donadas d' aquesta afortunada obra.

En lo *codicili* de la mateixa ó siga la revista *Barcelona al dia*, en un de sos quadros, los acróbatas *Omers* hi executan la pantomima *Los ladrones modernos* qual treball no ha ofert cap novetat per haberla executat ja fá alguns anys una *troupe* inglesa y per haverse vist reproduhida en alguns cinematógrafos.

Se prepara la sarsuela en tres actes *Un viaje á Suiza*.

CATALUNYA (ELDORADO)

Lo vell mestre Fernandez Caballero, surt novament á la plassa, portant de la ma dos de sos fills... en Fernandez Puente y la sarsuela en un acte *El abuelito* de qu' es l' autor.

Els mérits del músich autor del *Duo de la Africana* y de *La viejecita* per no fer una llista massa llarga, quedan reconeguts per endevant, ja qu' aquet colp per haver topat ab un llibret que poden ben dir dolent... l' inspiració no l' ha pas socorregut.

Mes que fassia efecte, lo desentrotllo musical de *El abuelito* no pot ser mes esquifit ni més *antignat* trovants' hi mancar arreu, arreu, aquella inspiració feconda que li doná tant de renóm.

Ben cert que 'l llibre tampoch ensenya visos moderns; tota la taifa es vella, gastada á més no poguer; l' assumpto no te res de nou ni de bó... y literariament *El abuelito* no es pas res mes qu' una gran neula.

L' execució qu' hi donaren 'ls artistas, lo bon garbo de na Pilar Martí, la distinció de la Sra. García y la vis cómica d' en Juárez qu' en te molta, portaren á port l' obra estrenada aquesta setmana y que será ben segur figuri al cartell llarga temporada.

Perque som aixís.

TIVOLI. — CIRCO EQÜESTRE

Per donar varietat y atractius á l' espectacle, cap més com aquesta casa, y per aquestas rahóns 'l públich correspont als esforços de l' empresa.

Als bons y braus artistas que tenim anomenats l' altra setmana s' hi ha d' afegir: en Taylor... equilibrista de brahó, y de gracia al mateix temps, que sens duptes fará aqui llarga estada.

La tiradora Miss Alice qu' acompanya aquet artista, es una figura arroganta, simpática en son vestir, d' una cara que Deu n' hi dó y tocant ab las balas de sa carabina de saló, tants «senyals» com li posan al devant.

La precisió del tir de pistola d' aquesta dama, es admirable; ahont ficca l' ull, posa la bala, ab matemática exactitut.

Si quan apunta 'ls cors... ¡fa tan bells *blancos!* ¡adiós poesia!

Una innovació molt lloable, ha pres aquesta senyora, com es lo colocar un ninot de cartró, per' aguantar las fitas, y aixís l' espectacle es mes descansat per l' espectador y l' objecte 's consegueix igualment.

Avuy *debutan* las 6 germanas Daineff, que son aqui tan ben volgudas.

Bon número pe 'ls días que no son de peix.

UN CÓMICH RETIRAT.

LA TOMASA

Dos contra una

Devant d' una noya maca
d' ulls encesos com un foch,
fins los homenots més serios
perden la calma jjo 't toch!

Lo dimars de la setmana passada y al entrar nostre número en máquina, sapiguérem la mort de donya Paula Milá y Boada, esposa que fou de nostre particular amich don Benet Escaler.

Al donarli nostre més sentit pésam, lo féem extensiu á sos apreciats fills Lambert y Arcadí aixis com també al resto de sa familia, per unirnos ab ella estrets llassos d' amistat.

✱

Sembla mentida qu' aquells que diuen creure en Deu, quan de combatre á sos enemichs se tracta, no ho fassin noblement, esgrimint en bona lluyta sas armas.

Dihém aixó, perque tres periódichs d' aquesta ciutat, qu' es de suposar que confessan, y combregan á lo menos un cop anyal, per Pasqua Florida, s' hagin entretingut, sentintse revolta la bilis, per l' arribada d' en Salmerón, en rebaixar l' obra dels republicans, particularment los que per la República treballaren en 1873, valentse per lograr sos baixos fins de totas las embusterias imaginables, pera tirar com se diu *l' aygua á son moli*.

Les periódichs esmentats son lo *Brusi*, *La Veu* y *l' Correu Catalá*, pero tranquils poden quedar los atacats, perque aquets atachs no fan més que revelar una enveja indigna y sabut es que val més enveja que pietat.

Lo qu' ells senten es lo triomf dels republicans en las Corts, en l' Ajuntament, y prompte en la Diputació Provincial, ab tot y haver presentat á las eleccions á son deu Vazquez Mella y á una colla d' *homes de be* qu' anaren de cap á l' aygua.

¡No hi há més que pendre til-la, senyors nostres!

✱

Algúns taberners volen de totas maneres que no resi pera ells lo descans dominical, y á tal fi 's proposan registrar cel y terra.

Fan molt mal fet los que tal desitjan. No han de demanar la supressió del descans dominical, qu' es quan no altre cosa, convenient pera reparar las forsas perdudas sino que 's medeixi á tothom per un mateix raser, aixó es: qu' ab la excusa de naps ó cols, no 's permeti que 'ls diumenges venguin altres lo que á n' ells se 'ls veda vendre.

Si 's tancan las tabernas, que 's tanquin també 'ls cafés, ja que no hi ha rahó atendible pera establir diferencias entre uns y altres establiments.

Y sobre tot, (y aquí está la mare dels ous, que s' ha de fer coneixe á n' en Maura) que 's rebaixi immediatament la contribució industrial, puig no hi ha dupte que 'ls establiments qu' han de tancar en diumenge, deixan d' ingressar un remat de pessetas.

Per aquí l' han d' agafar al Sr. Maura: per la rebaixa en la contribució, y ja veurán qu' avants de que li toquin aquet punt, es capás de disposar, ab las penas més severas, als infractors, que no 's tanqui may cap establiment ni en ni en diumenge ni dias feyners.

Com qu' ara ja ha vist que á pesar del descans, los dependents de totas classes van á tot arreu menos á missa,

pensará que la qüestió son rals, y deixarà las cosas tal y com estavan.

✱

Lo próxim diumenge, dia 9, s' estrenará en el «Centro Federal» de Tarragona, un disbarat cómic en un acte y en prosa, que dú per títol, *L' ensaig general*, original d' un estimat colaborador de LA TOMASA.

En lo número vinent darém detalls del estreno, aixis com també 'l nom del autor, á qui li desitjém un bon éxit en sa nova producció teatral.

✱

Dijous passat, cumpliren sis anys de la mort de la virtuosa senyora donya Julia Roger Pocheville, esposa que fou de nostre particular amich D. Joseph Rubáudonadéu Corcellés.

Al recordar la fetxa del sisé aniversari enviém al amich y constant republicá, lo nostre més sentit pésam.

✱

¡Per fi s' han acabat las festas!

Y hem dit, *per fi*, perque desitjavam que s' acabessin unas festas qu' hasta han fet riure por sota 'l nas als pagesos més crachs de l' alta montanya que 'ns han dispensat l' honor de visitarnos!

Aquella plassa de Catalunya, acabada d' adornar, quan ja s' acabava 'l plasso de las festas, deixava endarrera á qualsevol poblet de mala mort.

Aquell *Coso blanco*, podrá entussiasmar si 's vol á l' aristocracia, pero á la majoria deis barcelonins nos ha semblat una ximpleria: y aquella cabalgata, no ha servit pera gran cosa mes que pera encostipar als pacífichs ciutadans y forasters qu' esperaren horas y horas, prenent la serena, que passés la cabalgata en qüestió.

Als organiadors de las festas barceloninas se 'ls pot recordar aquella célebre frase de «Visteme despacio, que voy deprisa»

Lo qual vol dir que quan tractin de fer unas altres festas, se prenguin lo degut espay de temps, y no es fácil que 'ls surti un bunyol com aquesta vegada.

✱

Lo periodista francés M. J. Manthou, redactor d' un periódich parisiench, ha denunciat al Jutjat que trovantse dormint en l' hotel d' Orient li foren robats 1.100 franchs en bitllets de banch de la butxaca de l' americana.

¿Saben lo que 'ns asombra d' aquet fet?

No precisament que hagin robat á Mr. Manthou, perque á pesar de que 'ls francesos diuen que l' Africa comensa als Pirineus, de lladres també n' hi ha á Fransa; lo que 'ns estranya es qu' existeixi un periodista que tingui 1.100 franchs.

Quan en *Quico Mencheta* y altres que no son *Menchetas* llegeixen noticias com aquesta y deuen pensar en los seus redactors, 's deuen fer un tip de riure, considerant que fora Espanya encare hi ha empresas periodísticas prou cándidas pera recompensar degudament á sos dependents.

✱

A la Ronda de Sant Antoni, á las *sis y mitja de la tarde* d' un d' aquets dias, mogueren un esvalot de mil diables dos vigilants nocturns y un suplent, qu' acabaren á *pinya neta*.

Un municipal va registrarlos, trovant al suplent, un revólver carregat y á un dels vigilants un ganivet.

Tinguin present qu' eran las *sis y mitja de la tarde*, y que per lo tant no hi havia rahó pera que aquets apreciables subjectes anessin tan armats.

Vigilants d' aqueix calibre, crech qu' es convenient *vigilant* los.

Diurne passat en Manolo Utor (a) *Musclayre*, lo tenor del *Paralelo*, segóns altres, prengué part en una funció que 's celebrá en la iglesia de la Mare de Deu de la Bona nova.

Terminada la funció, en Manolo s' abrigá ab lo manto de la Mare de Deu, demanantli que li dongui un bon viatge á Milán, lo qual ha d' emprendre aquesta mateixa setmana.

¡Bravo Manolo! Aquet arrobament mistich nos engresca; pero creyém que en Manolo 's va descuydar de demanarli una cosa á la Verge, y es la supressió de las tabernas que son la causa de que molts tenors tingan la gola cremada.

L' arcaide de Vilafranca ha consultat al Govern sobre si 'ls cotxes poden circular en diurne.

La resposta ha sigut la següent: que poden circular los de las estacions, com á servey públich, y 'ls particulars, com á servey doméstich.

¡Prou d' aquet color! O tots frares ó tots monjos Una lley ab tantas escepcions sería millor abolirla.

Lo diurne passat va donar en lo Circol de Propietaris de Gracia una funció extraordinaria lo conegut y aplaudit primer actor D. Albert Deu, qui ha estat allunyat durant alguns anys de Barcelona.

L' obra escullida tou lo celebrat drama d' Echegaray *Vida alegre y muerte triste*, de gran lluhiment pe'l Sr. Deu, qui salva las moltas dificultats qu' ofereix tan difícil labor d' una manera consumada, demostrant qu' es un artista de fibra y de gran intuició.

Lo públich que 's trovava en lo local, aplaudí diferentas vegadas á tan notable actor, sent lo verdader esclat. al final de l' obra ahont interpretá la mort del protagonista ab tons ben realistas.

Felicitém al Sr. Deu, y desitjém aplaudirlo de nou en altrs representacions y en teatres de més categoria.

Correspondencia

Publicarém: «La inspiració, Banyantse, y Trist honor, de *Emili R. Planas*; Cantars filosófich-socials, y Cantar d' *Antolí B. Ribot*; Cantars, Amor. Recordas, A una, y Espurna, d' *Isidro Vendrell*.—A Vilassar de Mar, de *Ramón Amorós*.—Amorosida, de *Pepet de Vilafranca*.—Los tres reys y A una guenya, de *P. C.*—La religió y 'l diner, d' un *Estudiant de Capellá* y Raves fregits. de *Xeringuilla*.

Quedan cartas per contestar.

LO CASTELL BLAU

En un castell que á dins de Catalunya tenían uns marquesos enclavat n' hi havia una donzella molt xamosa que á tots els nobles duya en trist combat.

Els pares (los marquesos) que preveyan los fins de la donzella coquejant la varen advertir de lo que feya mes la noya per 'xó de tot se reya y seguía ab tots els nobles bromejant.

Mes un jorn á la llum de blanca lluna per la reixa que s' entrava en lo castell á un galant van pujar ab una corda lo mateix que si pujessin un farsell

Al poch rato de ser dintre la cambra de la reyna qu' el seu cor li havia prés la lluna de vergonya s' esfonsava hasta l' extrem de apenas veurer res.

Al cap d' un quart torna á baixár l' escala rendit com si n' hagués fet molt treball deixantne per recort de sa conquesta una vayna, una espuela, y un caball . . . . .

Fá vint' anys que al castell tot n' es tristesa la donzella no segueix ja bromejant perque 'l fill que va néixer per desgracia per sa mare n' es un torment constant.

Mes la sort ó desgracia tal vegada vá proteger als marquesos del castell puig va armarse tal guerra y desastrosa que per forsa hi va haver d' aná el donzell.

Ja dins lo camp posantse tots en guardia lo guerrero va ferne prompte foch y cayent als seus peus un galan home va dirli á n' el oido apoch apoch

Digas á n' ella que has mort sense pensarho aquell galant que aprofitant la nit va pujarne penjat ab una corda y que 't mostri 'l que vaig deixarme allí qu' es la vaina, una espuela y una— ¡Calla! dígué el jove cremantse ¡Jo 't reflich! que si ho dius un xich antes, te perdono y á fe meva que tindria un compromís.

Mort tranquil que també ab la teva filla que hi havia á la torre d' en Cunill m' hi vaig deixar tota la cartutxera, un rellotje de níquel, y un cordill.

Y lo guerrer donantne una mirada de rabia y fins potser de gros despit li va dir á n' el jove, bó y mirantsel Alabat sia Deu y bon profit.

MODESTO TORRENS.

Impresos de tofas classes

Prontitut y economia

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Entre bastidors

—¡Ay, quin fret, tia!
—Pren una mica de paciència, que desseguida
vindrá 'l Marqués.